

هامون ایران

تارنمای جامعه مدنی جنوب ایران

تعرض جامعه به خودش؛ یادداشتی از دکتر مصطفی مهرآیین

اسماعیل حسام مقدم, Wednesday, May 22nd, 2019

تعرض جامعه به خودش

یادداشتی از دکتر مصطفی مهرآیین

۱. واتسلاو هاول در کتاب "قدرت بی قدرتان" که خواندن آن را به همه توصیه میکنم در وصف حکومت های توتالیتر (او با مفهوم پسا توتالیتر از آن حرف می زند) معتقد است این حکومتها چون در همان آغاز همه نیروهای سیاسی مخالف را از بین می برند مجبورند در مرحله بعد به زندگی روزمره مردم تجاوز کنند و با در اختیار گرفتن ابعاد متفاوت زندگی روزمره مردم بر آنها اعمال قدرت کنند. هاول معتقد است در اینجا سیاست تبدیل به منازعه میان دو برداشت مختلف از زندگی می شود: زندگی در دایره حقیقت یا زندگی در دایره ریا و دروغ و سکوت. به باور هاول رژیم های توتالیتر زندگی روزمره مردم را تبدیل به زندگی در ریا و دروغ و سکوت می کنند.

۲. از اینرو، هاول معتقد است قدرت اصلی این نظام های سیاسی مردمی هستند که به زندگی در دایره ریا و دروغ ادامه می دهند. به باور هاول قدرت واقعی یک نظام سیاسی توتالیتر ریشه در جامعه ای دارد که از اخلاق دل بریده است. او از سبزی فروشی حرف می زند که بی هیچ اعتقادی به نظام سیاسی همه آنچه از او می خواهند را انجام می دهد تا به دیگران بگوید "من سبزی فروش که اینجا زندگی می کنم می دانم چه باید کرد. رفتارم طبق انتظاری است که از من دارید. قابل اعتماد هستم و مو لای درز کارهایم نمی رود. هر چه گفته اند کرده ام و حق دارم در صلح و صفا زندگی کنم". هاول اخلاق این سبزی فروش را اخلاق جامعه و مردمانی می داند که در دایره ریا و دروغ زندگی می کنند و به جامعه خود تعرض و تجاوز می کنند.

۳. به باور هاول، در این وضعیت مهمترین خطری که نظام توتالیتر از آن می ترسد مردمانی هستند که به دفاع از حقیقت می پردازند و با صداقت و شجاعت از دروغ فاصله می گیرند. از اینرو، هاول معتقد است یگانه نقطه شروع برای رسیدن به یک سرنوشت محترمانه تر خود انسان ها هستند. انسانهای صادق هستند که نشان می دهند پادشاه لخت است. او در جمله ای بی نظیر می نویسد: "تلاش برای اصلاح سیاسی علت بیداری جامعه نیست، بلکه به عکس، اصلاح سیاسی نتیجه نهایی آن بیداری است"

This entry was posted on Wednesday, May 22nd, 2019 at 9:34 pm and is filed under [یادداشت](#) و [مقاله](#)

You can follow any responses to this entry through the [Comments \(RSS\)](#) feed. You can leave a response, or [trackback](#) from your own site.